

Hvězdárna v Rokycanech
Voldušská 721
Rokycany
337 11

telefon: 371722622
e-mail: hvezdarna@hvr.cz
www stránky: <http://hvr.cz>

Program

LISTOPAD 2008

Pozorovací čtvrtky:

pozorování pro veřejnost. Za jasného nebe sledování zajímavých objektů na večerní obloze (v první polovině měsíce dorůstající Měsíc, planeta Jupiter, při soumraku planeta Venuše). Při nepříznivém počasí možnost prohlídky výstavy fotografií.

Začátek programu v 18 hodin.

Pozorování sluneční fotosféry:

Za jasného počasí pozorování dalekohledem. Za nepříznivých povětrnostních podmínek prohlídka hvězdárny a seznámení se s její historií a současností.

Program možno uskutečnit Po až Čt v čase od 8 do 12 hod.

Programy pro školy:

Dle zvláštní nabídky. Je možno si zajistit termíny pro školní rok 2008/2009.

Nutno dohodnout předem osobně, písemně či telefonicky.

V pátek **21. listopadu 2008** od **14:00 hod** se v prostorách **Hvězdárny v Rokycanech** uskuteční již **10. setkání ASUF** pro učitele fyziky, zeměpisu, přírodopisu a dalších příbuzných oborů.

Zvláštní nabídka:

Pro skupiny (10 návštěvníků a více) lze po dohodě zorganizovat večerní pozorování či besedy na dohodnutá témata i v jiných termínech než je výše uvedená otvírací doba Hvězdárny v Rokycanech pro veřejnost.

Nutno dohodnout předem osobně, písemně či telefonicky.

Astronomický klub:

První pracovní čtvrtek v měsíci (tedy **6. listopadu 2008**) se uskuteční na **Hvězdárně v Rokycanech** podvečerní setkání zájemců o astronomii s tematikou aktuálních informací o obloze nadcházejícího období. Účastníci budou mít možnost zeptat se na otázky z astronomie, které je zajímají, případně se pochlubit svými pozorovatelskými úspěchy a atp.

Začátek **od 17:00 hod.**

Astronomický klub mladých astronomů:

Pravidelné schůzky ročníku 2008/2009 začínají **9. října 2008** na **Hvězdárně v Rokycanech** a po té budou pokračovat dle zvláštního rozpisu (6. a 20. listopadu 2008).

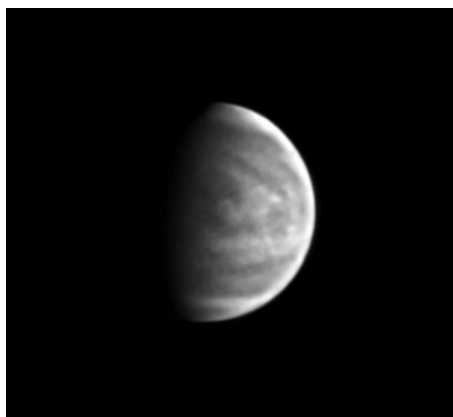
Začátek **od 17:00 hod.**

Vstupné: 15,- Kč

členové ČAS a skupiny Pegas zdarma

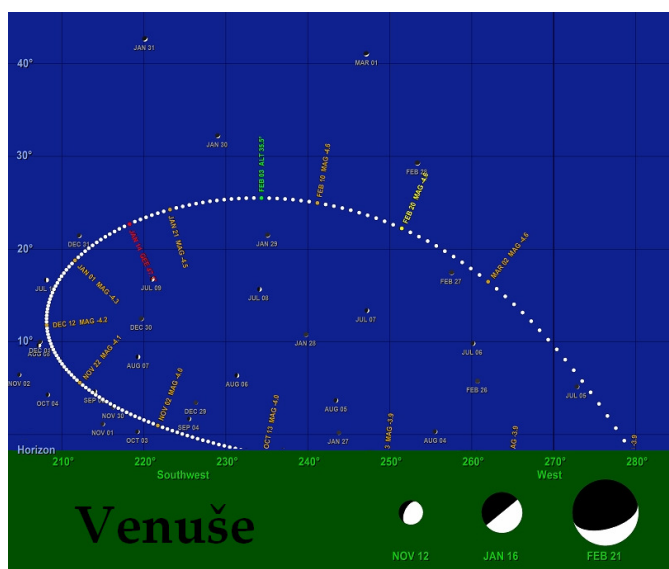
Zajímavosti na obloze roku 2008

Říjen až prosinec

Dominantním tělesem letošních podzimních večerů se stane bezesporu Večernice – planeta Venuše. Hned krátce po západu Slunce 1. října 2008 večer vám Venuše pomůže při hledání velice úzkého, pouhé dva dny starého, srpku Měsíce, který naleznete přibližně 5° pod ní. Nezbytností proto bude nízký jihozápadní obzor a průzračná atmosféra. Pokud budete mít tu možnost, sledujte, jak se západ za západem Slunce bude v průběhu celého období Venuše promítat stále výš nad obzor. Na začátku každého z posledních tří kalendářních měsíců roku 2008 se k Večernici navíc připojí úzký srpek mladého Měsíce, aby společně vytvořili nepřehlédnutelnou dvojici. Vyvrcholením bude 1. prosince večer zákryt Venuše Měsícem.

V samém závěru října se po novu vrátí na večerní oblohu Měsíc, aby nám postupně představil několik planet sluneční soustavy. 1. listopadu večer se připojí k zářivé Venuši, která bude přibližně 3° severně nad ním. O dva večery dále se přesune k Jupiteru. Planeta bude $2,5^\circ$ severně. 6. 11. se do blízkosti Luny dostane Neptun. Nejvzdálenější planeta sluneční soustavy se bude promítat pouhých půl stupně pod Měsíc ve fázi první čtvrti. A konečně 9. listopadu 2008 nám Měsíc představí i Uran nacházející se asi $3,5^\circ$ jižně. Již v úplňku se večer 13. 11. na své cestě kolem Země dostane před otevřenou hvězdokupu Plejády, kterou během několika hodin projde.

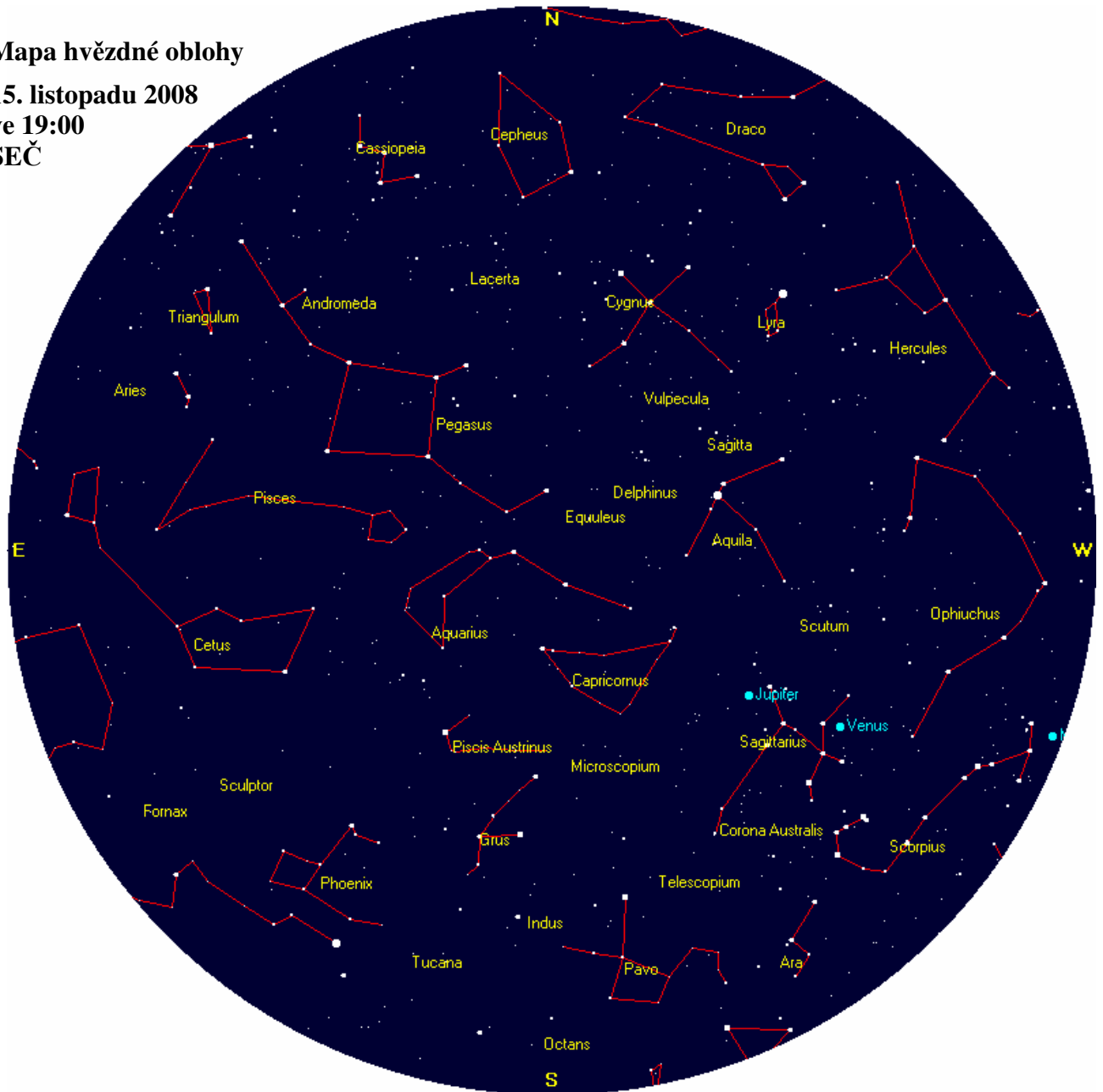
Skutečného vyvrcholení letošního putování Měsíce mezi planetami se ovšem dočkáme až na začátku prosince. Krátce po západu Slunce 1. 12. 2008 totiž dojde k zákrytu Venuše Měsícem. Úkaz bude pozorovatelný ze střední Evropy nízko nad západním obzorem. Vstup za neosvětlený okraj Měsíce nastane kolem čtvrt na šest večer. Večernice se na obloze, tentokrát u osvětleného západního okraje Měsíce, objeví přibližně o hodinu a deset minut později. Úkaz navíc bude z bezprostřední blízkosti sledovat obří Jupiter, stojící pouhé 2° severně.

Večer 13. prosince 2008 pozorovatele meteorů čeká každoroční svátek, maximum aktivity meteorického roje Geminid. Letošní setkání Země se zbytky planety Phaethon však bude rušit úplňkový Měsíc.

Podvečerní podívaná bude pokračovat skutečně až do samého závěru roku 2008. 29. prosince určitě nezapomeňte krátce po západu Slunce vyjít ven a podívat se nad západní obzor. Jako první jistě spatříte blyštivou Venuši. Kousek pod ní můžete vyhledat planetu Merkur a na východ od Venuše naleznete dva dny starý srpek Měsíce. O kousek výš pak nepřehlédnutelně svítí Jupiter a po setmění se po jeho boku kousek západně můžete pomocí triedru pokusit identifikovat nenápadný Neptun. A o malebnou podívanou nepřijdete ani 31. 12., až se budete chystat k uvítání Nového roku 2009. Večer po soumraku se podívejte na stále ještě úzký srpek Měsíce, v jehož blízkosti bude zářit coby Večernice planeta Venuše.

Mapa hvězdné oblohy

15. listopadu 2008
ve 19:00
SEČ

Fáze Měsíce v listopadu 2008

Po	Út	St	Ct	Pá	So	Ne
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

První č.: 4:04
Úplněk: 6:19
Posl. č.: 21:33
Nov: 16:55